

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 637/2567

นาย ส. โจทก์ นาง ล. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 144, ป.วิ.พ. มาตรา 145

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้กับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น มีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า โจทก์หรือจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 เนื้อที่ 138 ตารางวา ที่พิพาท และบ้านเลขที่ 5 ที่ปลูกอยู่บนที่ดิน ซึ่งคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ศาลฎีกา ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด โดยวินิจฉัยชี้ขาดว่า ที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 5 เป็นของโจทก์ ผลของคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 145 วรรคหนึ่ง มิให้โต้เถียงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทในคดีนี้อีก แต่คดีนี้ได้เสร็จไปเพียงประเด็นข้างต้น หากยังมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ 1 ออกจากที่ดินพิพาท และบ้านเลขที่ 5 กับเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ เพียงใด การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องอ้างว่าจำเลยที่ 1 ทำละเมิดโดยมีคำขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 5 กับให้ชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ จึงเป็นการฟ้องเพื่อขอให้บังคับตามสิทธิของโจทก์ที่เกิดจากผลของคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีก่อน โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับขับไล่จำเลยทั้งสองออกไปที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทซึ่งจำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์ จึงเป็นคดีพิพาทกันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันถือเป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามราคาทรัพย์สินพิพาท

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 5 ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันส่งมอบบ้านในสภาพเรียบร้อยคืนแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์เดือนละ 3,000 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองจะขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา จำเลยที่ 1 ถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอให้หมายเรียกนางวาทิเสนห์ ทายาทของจำเลยที่ 1 เข้าเป็นคู่ความแทน กับยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ 2 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางวาทิเสนห์เข้าเป็นคู่ความแทน จำเลยที่ 1 และอนุญาตให้ถอนฟ้องจำเลยที่ 2 จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 2 ออกจากสารบบความ และโจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่า คำพิพากษาคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 ส่วนเรื่องค่าเสียหายจำเลยที่ 1 ไม่ได้ให้การต่อสู้ โจทก์ไม่ประสงค์สืบพยาน ขอให้ศาลวินิจฉัยตามสมควร จำเลยที่ 1 ยื่นคำคัดค้านขอให้พิจารณาสืบพยานต่อไปแล้วพิพากษารูปคดี แต่หากศาลชั้นต้นเห็นว่า คำพิพากษาคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ผูกพันโจทก์ คดีของโจทก์ก็เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดสืบพยานโจทก์และจำเลยที่ 1 ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 5 และให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าเสียหายแก่โจทก์เดือนละ 3,000 บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 21 สิงหาคม 2558) เป็นต้นไปจนกว่าจะขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป กับ

ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 15,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสืบพยานโจทก์และจำเลยที่ 1 เฉพาะประเด็นว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ 1 ออกจากบ้านไม้ชั้นเดียวหลังที่มีการปลูกสร้างต่อเติมติดกับบ้านเลขที่ 5 หลังเดิม และเรียกค่าเสียหายในส่วนนี้ได้หรือไม่ แล้วมีคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยที่ 1 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่มีได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า นางเพ็ชรอารี มารดาของโจทก์และจำเลยที่ 1 เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2518 เจ้าพนักงานที่ดินออกโฉนดที่ดินเลขที่ 4570 เนื้อที่ 2 งาน 20.2 ตารางวา ให้แก่นางเพ็ชรอารีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ต่อมาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2538 นางเพ็ชรอารีให้ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่โจทก์ โดยสัญญาให้ระบุว่าสิ่งปลูกสร้างในที่ดินคือ บ้านตึกสองชั้น 1 หลัง ขนาด 8 x 10 เมตร ปลูกสร้างมา 10 ปี บ้านไม้สองชั้น ขนาด 8 x 10 เมตร ปลูกสร้างมา 20 ปี ส่วนบ้านไม้ชั้นเดียว 1 หลัง เป็นของจำเลยที่ 1 เมื่อปี 2557 จำเลยที่ 1 ฟ้องโจทก์กับพวกผู้รับจำนองที่ดินว่า จำเลยที่ 1 และนายน้อย สามิของจำเลยที่ 1 ปลูกสร้างและต่อเติมบ้านเลขที่ 5 เป็นบ้านไม้ยกพื้นสูงบนที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 อาศัยอยู่กับครอบครัว หลังจากนางเพ็ชรอารีนำที่ดินไปขออนุญาตที่ดินจำเลยที่ 1 ขอให้ใส่ชื่อจำเลยที่ 1 ถือกรรมสิทธิ์รวม แต่นางเพ็ชรอารีเพิกเฉย จำเลยที่ 1 ครอบครองที่ดินเนื้อที่ 138 ตารางวา พร้อมบ้านเลขที่ 5 ด้วยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์ เมื่อปี 2557 จำเลยที่ 1 ต้องการปรับปรุงบ้านเลขที่ 5 แต่โจทก์ห้ามและติดป้ายประกาศว่าที่ดินเป็นของโจทก์ ใช้ประตูเหล็กปิดกั้นทางเข้าออกบ้านเลขที่ 5 และบ้านเลขที่ 5/1 ที่ปลูกสร้างบนที่ดินแปลงอื่นของจำเลยที่ 1 สร้างโรงเรือนเก็บของและสร้างโรงรถกั้นหน้าบ้านของจำเลยที่ 1 ด้านติดทะเล ทำให้จำเลยที่ 1 เสียหาย ขอให้พิพากษาว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 เนื้อที่ 138 ตารางวา ที่พิพาทเป็นของจำเลยที่ 1 กับให้โจทก์รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไป ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค 7 และศาลฎีกาพิพากษายืน โดยศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 5 ที่ปลูกอยู่บนที่ดินเป็นของโจทก์ ตามคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณาเจ้าพนักงานที่ดินจัดทำแผนที่ที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 และสิ่งปลูกสร้าง มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในข้อแรกตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ว่า คดีของโจทก์เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ในสำนวนเพียงพอต่อการวินิจฉัยคดีโดยไม่จำเป็นต้องนำสำนวนมาผูกรวม จึงให้ยกคำร้องเสีย ส่วนที่คดีนี้กับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น มีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า โจทก์หรือจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 เนื้อที่ 138 ตารางวา ที่พิพาท และบ้านเลขที่ 5 ที่ปลูกอยู่บนที่ดินซึ่งคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด โดยวินิจฉัยชี้ขาดว่า ที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 5 เป็นของโจทก์ ผลของคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 วรรคหนึ่ง มิให้โต้เถียงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทในคดีนี้อีก แต่คดีนี้มีได้เสร็จไปเพียงประเด็นข้างต้น หากยังมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ 1 ออกจากที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 5 กับเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ เพียงใด การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องอ้างว่าจำเลยที่ 1 ทำละเมิดโดยมีคำขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 5 กับให้ชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ จึงเป็นการฟ้องเพื่อขอให้บังคับตามสิทธิของโจทก์ที่เกิดจากผลของ

คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีก่อน โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นการดำเนิน กระบวนพิจารณาซ้ำ ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น มีปัญหา ที่ต้องวินิจฉัยในข้อต่อไปตามฎีกาของโจทก์ว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 ชอบหรือไม่ เห็นว่า สภาพแห่งข้อหาตามคำฟ้องของโจทก์และคำขอบังคับ เป็นเรื่องที่โจทก์กล่าวอ้างว่า โจทก์ไม่ยิน ยอมให้จำเลยที่ 1 อาศัยอยู่ในบ้านเลขที่ 5 ของโจทก์อีกต่อไป ขอให้ศาลบังคับจำเลยที่ 1 ขนย้าย ทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 5 โดยจำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้คดีว่า ที่ดินส่วนที่เป็นที่ตั้ง ของบ้านเลขที่ 5 และบ้านเลขที่ 5 เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 กับนายน้อยที่ปลูกสร้างขึ้นเพื่อ อยู่อาศัยตั้งแต่ก่อนที่จำเลยที่ 1 คลอดบุตรสาวคนโต โดยไม่เคยขออนุญาตหรือได้รับความยินยอม จากโจทก์และมารดาของโจทก์ แม้จำเลยที่ 1 จะให้การอีกว่า จำเลยที่ 1 และนายน้อยได้ซ่อมแซม ต่อเติมบ้านเลขที่ 5 เป็นบ้านชั้นเดียวยกพื้น 2 หลัง ติดกัน ปัจจุบันซ่อมแซมปรับสภาพเป็นบ้าน ชั้นเดียว 1 หลัง ติดชายทะเล และคงสภาพเดิมเป็นบ้านชั้นเดียวยกพื้นอีก 1 หลัง ก็มีใช่เป็นการ ปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ เนื่องจากโจทก์กล่าวอ้างเฉพาะบ้านเลขที่ 5 มิได้กล่าวถึงบ้านไม้ชั้นเดียว หลังที่มีการต่อเติมติดกับบ้านเลขที่ 5 และมีคำขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ขนย้ายทรัพย์สินและบริวาร ออกไปจากบ้านหลังดังกล่าวด้วย คดีจึงไม่มีประเด็นที่เกี่ยวกับบ้านไม้ชั้นเดียวหลังที่มีการต่อเติม ติดกับบ้านเลขที่ 5 ศาลย่อมไม่อาจที่จะมีคำวินิจฉัยและพิพากษาบังคับจำเลยที่ 1 ในส่วนของบ้าน หลังดังกล่าวได้ เพราะเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ต้องห้ามตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 วรรคหนึ่ง ส่วนที่คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของ ศาลชั้นต้น ศาลฎีกาวินิจฉัยถึงหนังสือสัญญาให้ที่ดิน ฉบับวันที่ 14 สิงหาคม 2538 ที่มีข้อความว่า บ้านไม้ชั้นเดียว 1 หลัง เป็นของจำเลยที่ 1 น่าจะเป็นการระบุไว้เพื่อกันมิให้บ้านหลังดังกล่าวซึ่ง น่าจะเป็นคนละหลังกับบ้านเลขที่ 5 ที่มีมาแต่เดิมตกเป็นส่วนควบของที่ดินโฉนดเลขที่ 4570 มิได้ มีผลก่อให้เกิดเป็นประเด็นข้อพิพาทที่ศาลจะต้องวินิจฉัยชี้ขาดในคดีนี้ด้วย เป็นเรื่องที่ต้องไป ว่ากล่าวกันต่างหาก ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้น พิจารณาสืบพยานโจทก์และจำเลยที่ 1 เฉพาะประเด็นว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ 1 ออกจากบ้านไม้ชั้นเดียวหลังที่มีการปลูกสร้างต่อเติมติดกับบ้านเลขที่ 5 หลังเดิม และ เรียกค่าเสียหายในส่วนนี้ได้หรือไม่ แล้วมีคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี จึงไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ ฟังขึ้น ส่วนที่โจทก์ฎีกาขอให้คืนค่าขึ้นศาลที่ศาลชั้นต้นเรียกเก็บเกินคืนแก่โจทก์ โดยอ้างว่า คดีนี้ เป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์และโจทก์ได้ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นกล่าวอ้างแล้ว แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ไม่ได้ วินิจฉัยนั้น เห็นว่า โจทก์ได้ยกประเด็นปัญหาดังกล่าวไว้ในคำแก้อุทธรณ์ของโจทก์แล้ว ย่อมมี ประเด็นตามคำแก้อุทธรณ์ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ไม่ได้วินิจฉัยให้ ศาลฎีกาจึงเห็นควรวินิจฉัยไปเสีย ที่เดียว คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับขับไล่จำเลยทั้งสองออกไปที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทซึ่ง จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์ จึงเป็นคดีพิพาทกันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันถือ เป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามราคาทรัพย์สินพิพาท แม้ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดสืบพยานแล้ววินิจฉัยว่า คำพิพากษาคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 502/2560 ของศาลชั้นต้น มีผลผูกพันโจทก์และจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่ความ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ว่าที่ดินพิพาทและ บ้านเลขที่ 5 ซึ่งปลูกในที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยที่ 1 ในคดีดังกล่าวซึ่งคือโจทก์ในคดีนี้ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีสิทธิอยู่ในบ้านพิพาท ก็หาทำให้คดีที่มีทุนทรัพย์กลายเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ไม่ ที่ศาลชั้นต้น เรียกเก็บค่าขึ้นศาลโจทก์อย่างคดีมีทุนทรัพย์จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาโดยถูกต้อง ชอบด้วยกฎหมายแล้ว มิใช่การเรียกค่าขึ้นศาลโดยไม่ถูกต้องที่ศาลฎีกาจะต้องคืนให้แต่อย่างใด

ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น พิพากษากลับ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ปรีชา เชิดชู · ธวัชชัย รัตนเหลียม · อัจฉรา วรวิงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/637/2567>